

דף מידע לצוות גן ילדים – PANS/PANDAS

מה זה?

PANS/PANDAS הם מצבים שבהם אחרי מחלה זיהומית (למשל סטרפטוקוק/שפעת/הצטננות), מערכת החיסון עלולה לגרום לתגובה דלקתית שמשפיעה על התנהגות ותפקוד. זה יכול להופיע בפתאומיות או בגלים ("התלקחות").

מה עשוי להופיע בגן?

לא תמיד יופיע, וזה משתנה מילד לילד—אבל בגן זה לרוב נראה כך:

- חרדת פרידה/קושי להיכנס לגן או להיפרד בבוקר
- התפרצויות, בכי, "קיפאון", קושי בוויסות רגשי
- רגישות לרעש/מגע/בגדים/ריחות, הצפה במעברים (חצר→מפגש→ארוחת בוקר)
- טיקים (תנועות/קולות חוזרים)
- התנהגויות חזרתיות/טקסים קטנים ("חייב בדיוק ככה")
- בררנות אכילה/הימנעות ממרקמים
- ריצה לשירותים/תכיפות במתן שתן/רגרסיה בגמילה

מה עוזר בפועל?

המלצות נפוצות לצוות:

- פינה שקטה/מרחב בטוח ל-3-5 דקות כשיש הצפה
- הפסקות קצרות ומעבר הדרגתי בין פעילויות
- שפה מרגיעה וקצרה בזמן קושי (פחות הסברים ארוכים)
- גמישות נקודתית בדרישות/שגרה ביום קשה
- חיזוקים חיוביים והפחתת מאבקי כוח
- לפי צורך: תמיכה חושית/ריפוי בעיסוק

תקשורת עם ההורים – מה חשוב?

- אם יש שינוי חד בהתנהגות/אכילה/וויסות—לעדכן מוקדם.
- אם יש בגן "גל" של מחלות (ובפרט סטרפטוקוק/דלקות גרון)—עדכון כללי עוזר למשפחה להיות ערנית.
- לעיתים התפקוד משתנה מיום ליום—זה חלק מהתמונה.